

VER VAN DE THUISHAVEN

"Een veilige ligplaats werd gezocht. Bombardementen werden het meest gevreesd. We kwamen in een kanaal bij de haven. En als de Fransen de sasdeuren met ijzeren kettingen geblokkeerd hadden, zaten we goed en wel vast. Belgische vaartuigen lagen zij aan zij. We raakten bevriend met de Nieuwpoortse reder Georges Desaeuer en zijn gezin. Dan maar afvragen wat ons de toekomst zou bezorgen. De Duitsers afwachten. We verlangden naar huis."

Als de Fransen tenslotte kapituleerden, moesten de goede wil van de Duitse bezetter verhoopt worden. Na verloop van tijd zouden bij de Kriegskommandant eindelijk de nodige documenten bekomen worden om naar Zeebrugge terug te varen.

"Onze Sea Gull was, zonder grote averij, nog zeevaardig. De terugvaart langs de kust werd aangevangen. Na vele dagen, nu en dan een oponthoud, werden we ter hoogte van Berck Plage door de Kriegsmarine tegengehouden. Ze leidden ons naar een inham, waar enkele verlaten vaartuigen lagen. En we kregen te horen dat we wel verder mochten, maar zonder onze boot. Het was te voet dat we de weg naar het nog verre Knokke insloegen. Af en toe

konden we op een Duits legervoertuig uitblazen en kilometers winnen. Vuil en ongeschoren bereikten we tenslotte 't Zoekte. Het was zo'n drie maanden nadat we in mei 1940 van wal staken. Bij de familie had men reeds het ergste gevreesd. En het was een grote opluchting als we daar opdoken na de avontuurlijke tocht. Onze boot zouden we wellicht nimmer meer terugzien."

Tijdens de winter van 1941 besloten Joseph Monteville en Louis Stockx toch maar op zoek te gaan naar hun Sea Gull. Ze hadden daartoe de nodige documenten ondergetekend gekregen door generaal von Falkenhause, Duitse opperbevelhebber voor België en Noord-Frankrijk. Dan recht naar Berck Plage, waar ze hun vaartuig zouden ontdekken. De Zeemeeuw had dienst gedaan als schiet-schiff en was tijdens oefeningen zoveel als vernield. Niet meer zeevaardig. Dit vastgesteld, kwam de belofte dat de eigenaars vergoed zouden worden. Wonder boven wonder, er werd nog een flinke som bekomen. Gebleven ter herinnering aan de Sea Gull is de prentkaart uit de jaren '30.

André D'hond.

Een Knoks figuur verdwenen : "Kruutje" is niet meer...

UIT DE PERS 1952

Met leedwezen dienen we deze week melding te maken van het tragisch overlijden van reder Ludovicus Stockx, wonende te Knokke, Amerikapad, 8 en geboren in het jaar 1894, op 5 Mei.

Tengevolge van een misstap is Louis Stockx in het water terechtgekomen, toen hij aan boord van zijn vaartuig Z. 482 wilde gaan. Hij kon echter tijdig gered worden, doch tengevolge van de ontroering, was Stockx zodanig geschokt, dat hij naderhand overleed.

Met ontroering vernam Zeebrugge en Knokke het overlijden van Louis, die algemeen gekend was onder de typische benaming « Kruutje ».

Aan het leven van « Kruutje » zou men een gans boekdeel kunnen wijden. We vertellen enkele grepen uit het leven van deze alomgekende volksfiguur.

ZULKE VADER, ZULKE ZOON

De familie Stockx was werkelijk een echte, Vlaamse familie. Vader Stockx stond destijds op het strand met paarden, tijdens het volle zomerseizoen. Tijdens de Winter ging hij paling vangen in de vaarten en legde hij haken op het strand. En « Kruutje » stond steeds naast zijn vader, leerde en zou later de lessen van zijn vader indachtig zijn.

Ingeval van storm, liepen vader en zoon het strand af, op zoek naar aangespoelde voorwerpen.

Vader Stockx had destijds een vaartuig, samen met een andere persoon; dit vaartuig was gedoopt naar de naam « Petrus en Paulus ».

Tengevolge van een ruzie werd « Petrus en Paulus » middendoor gezaagd: ene kreeg Petrus, de andere, Paulus... En elke helft van het vaartuig deed vervolgens dienst als aardappelbergplaats...

« Kruutje » groeide dus werkelijk op het strand op en als kleine jongen stak hij reeds « frog » naar zee, waarmee hij bij laag water in de « kille » vaarde.

Op 16-jarige leeftijd, maakte Kruutje reeds zelf een platte boot. Toen hij 19 jaar oud was, kocht zijn vader voor

hem een Oostendse open boot, om de strandvisserij te bedrijven.

EEN BEWOGEN LEVEN

In 1914 trok « Kruutje » op als vrijwilliger. Hij stond bekend om zijn doodsvrechting, hetgeen niet belette dat hij tijdens de bombardementen paling ving... Hij was een berucht strijder, weigerde ooit een gasmasker op te zetten.

Kruutje was de eerste Knokkenaar, die terug naar huis kwam na de oorlog... op het paard van een Duits officier, die hij aan een boom had vastgebonden...

Ten einde na de oorlog een ander vaartuig te kunnen kopen, ging Kruutje in het « schutsnest » (een voormalig Duits kamp te Knokke) kanonnen afbranden, om als oud ijzer te verkopen.

Naderhand kocht hij een open vaartuig (8 P.K.), samen met Jozef Monteville, met wie hij jarenlang een onafscheidelijk koppel vormde. Tijdens de zomer ondernam hij plezierreizen met de toeristen, en 's Winters trok hij op garnaal- en sprotvangst. Ook stond hij in voor een regelmatig vervoer van mosselzaad van de Belgische kust naar Nederland.

Toen de tweede wereldoorlog uitbrak, vluchtte hij samen met Monteville, zijn zoon en andere personen naar Frankrijk.

Hij bood zich met zijn vaartuig aan om naar Engeland te evacueren, maar zijn schip werd afgekeurd...

Alsdan poogde hij terug naar België te komen met zijn vaartuig, doch hij moest het na veel wederwaardigheden in Frankrijk achterlaten: gemitrailleerd, gebombardéerd en deels verbrand.

Tijdens de oorlog trok Kruutje weer op sprot- en haringvangst tot hij ten slotte zijn levensdroom bereikte: in 1943 en 1944 kon hij op een groter vaartuig varen.

Na 1944 kocht hij nogmaals een vaartuig; en sedertdien was hij regelmatig te Zeebrugge.

**REDER STOCKX
TRAGISCH OVERLEDEN**

«Kru», de oude zeevisser, die we nu zullen missen. Hij was een rasechte Zoutenaar, een visser, die leefde voor de zee en zijn boot, een vuurkruiser en gedecoreerde van de oorlog, en een geliefde figuur in het Amerika-pad.

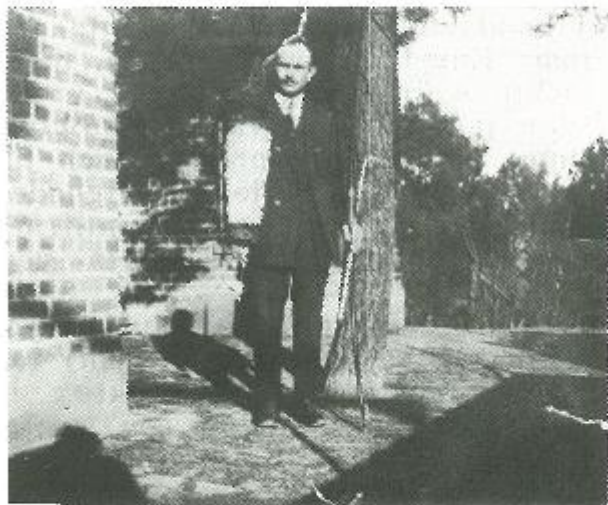
De laatste Knokse reder, van de Zeebrugse vissersvloot, de heer Louis Stockx, wonende in 't Amerikapad Het Zoute, is Maandagmorgen jl. op een tragische en schielijke wijze overleden. Rond 4 uur in de morgen, kwam hij zo-

* Valentine Stockx, zuster van Louis, was gehuwd met Warren, de Engelse golfprofessor van de eerste links in 't Zoute *

als naar gewoonte ter vissershaven van Zeebrugge aan, om met zijn schip de « Z. 482 » zee te kiezen in de hoop een goede vangst te zullen hebben. Aan de Handelskaal, waar zijn vaartuig gemeerd lag, sloeg hij nog een praatje met de ondertussen aangekomen andere leden van de bemanning. Niets liet vermoeden dat binnen een kwartier tijds de populaire rederstuurman, onder de vissersbevolking beter bekend als « Krugtje », zou overleden zijn.

Toen hij zich wilde aan boord begeven, moet een misstap de oorzaak geweest zijn, dat Stockx het evenwicht verloor en in het water terecht kwam. Maar in een zelfbewust ogenblik kon hij zich nog aan een kabel vastklampen, zodat althans alle verdrinkingsgevaar

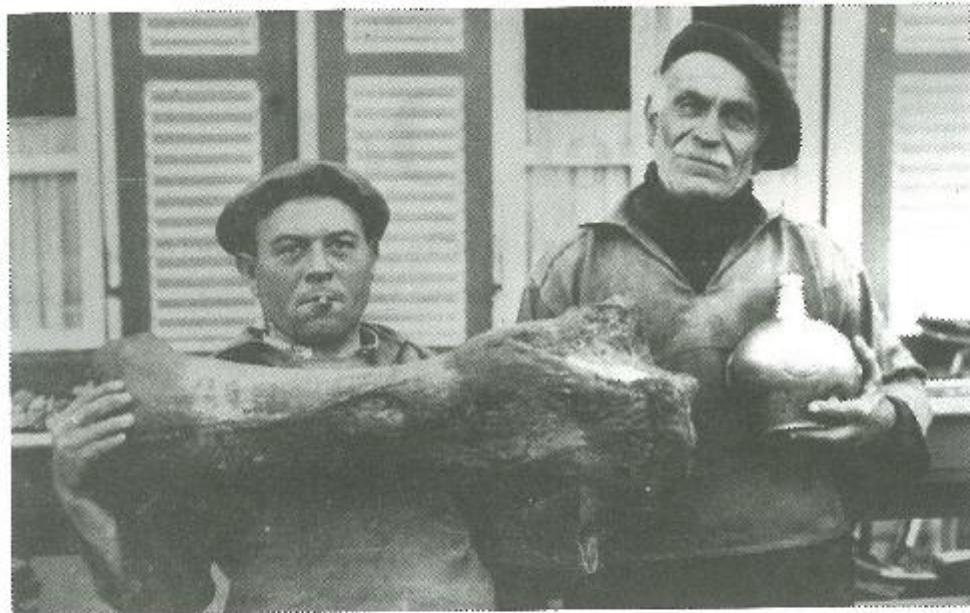

* Louis Stockx sire bij Oscar voor de Stokkeschutters

uit de pers 1952

21.4.52

***

Louis Stockx en zoon Robert met een bijzondere vangst der jaren '30: een aarden kruik

en een been

(van een mammoet?)

***

geweken was. Onmiddellijk deed de bemanning het nodige om hun stuurman uit zijn netelige positie te redden, waarin zij ten volle slaagden. Het moet zijn dat de drenkeling zich toch niet al te lekker gevoelde, want hij vroeg om doktershulp. De dichtbij wonende Dr. Arts werd opgebeld en was aanstonds ter plaatse, en terwijl aan de ongelukkige de eerste zorgen werden toegediend, gaf hij de geest, hetzij een tiental minuten na de val. Het lijk werd naar het dodenhuisje overgebracht.

Spoedig deed deze droeve mare

de ronde en niet alleen in de Zeebrugse vissersmiddens heerste er grote verslagenheid, maar ook te Knokke was men ten zeerste onder de indruk, alwaar « Krugtje » een zeer sympathiek figuur was en een van de laatste volkstypen van het oude Zoute, die trouw gebleven was aan de zee en zich van het mondaine gedoe der badplaats niets aantrok.

Ludovicus Stockx, echtgenoot van Elodie Waeghe, werd geboren te Knokke op 31 Mei 1894 en was eigenaar van de vissersvaartuigen Z. 482 en de Z. 460.

***

Nelly Stockx, dochter van Kru, woont steeds in 't Zoekte, maar nu het Amerikapad